

damir gamulin
“dizajnom, izvan dizajna”
10. 11. – 1. 12. 2017.

hrvatsko
dizajnersko
društvo
HDD

Kustos izložbe
Marko Golub
Autori koncepcije izložbe i izložbenog postava
Marko Golub i Damir Gamulin
Grafički dizajn
Damir Gamulin
Tekstovi
Marko Golub
Asistentica kustosa
Monika Džakić
Zahvale
Damiru Žižiću, Mariju Furčiću, Zlatku Brkiću,
Igoru Presečanu, Antunu Sevšek, Nives Sertić,
Ani Šverko, Miodragu Gladoviću i Karlu Jelačiću
Organizacija izložbe
Hrvatsko dizajnersko društvo / HDD galerija

Suautori, sugovornici i suradnici čiji je rad integralan dio ovih projekata i bez kojih oni ne bi postojali: Lea Pelivan, Toma Plejić, Antun Sevšek, Tina Ivezić, Nenad Vukušić, Igor Presečan, Ivana Žalac, Margita Grubiša, Luka Jelušić, David Maljković, Veronika Radman, Ksenija Diminić, Numen/ForUse, Nicole Hewitt, Vedran Mimica, Jasenko Rasol, Jure Nižić, Petar Milat, Ivana Bago, Antonija Majača, Zlatko Wurzberg, Cie Architekten, Maroje Mrduljaš, Tarwuk, Damir Žižić, Vladimir Mattioni, Ana Škegro, Ivan Rupnik, Ana Šverko, Nives Sertić, Željko Blaće, Nenad Jalšovec, Mislav Ružić, Bruno Babić, Irena Bakić, Jure Živković, Hana Grebenar, Melita Čavlović, Tea Perinčić, Ivo Mileusnić, Vana Gović, Ranko Skansi, Viktor Fabris, Miodrag Gladović, Nikica Klobučar, Hrvoje Radnić, Dejan Gotić, Rikard Blažičko, Miranda Veljačić, Dinko Peračić te brojni drugi.

Sponzori tiska
Cеровски print boutique
Ars kopija

Radno vrijeme galerije
Pon - pet 10 - 20 h
Subotom 10 - 15 h

www.dizajn.hr

Program HDD galerije podržavaju Ministarstvo kulture Republike Hrvatske i Gradski ured za kulturu, obrazovanje i sport Grada Zagreba. Program je sufinanciran sredstvima Zaklade Kultura nova.

CEROVSKI

dizajnom, izvan dizajna

HDD GALERIJA
10.11. - 1.12.2017.

Ha
de Shak
Traducti

Mise en
Décor R
Costum
Lumière
Son Phi

Avec
Roland A
Philippe
Mariann
Pascal G
Jérôme
Vincent

Iz radova Damira Gamulina koje smo odabrali za ovu izložbu prepoznaje se, prije svega, ideja kako posao dizajnera nije samo ispunjavanje zadatka na osnovu predviđenih parametara, ili dovršavanje nečeg što je netko drugi već započeo kao urednik, organizator, kustos, investitor ili arhitekt. Naprotiv, ovi radovi uvjerljivo svjedoče o tome kako dizajner samosvjesno iščitava temu, iznova je artikulira na visoko konceptualan, racionalan i informiran način te je interpretira koristeći sva sredstva i instrumente koji su mu na raspolaganju, uključujući i one koji možda još ne postoje, ali projekt zavređuje da se zbog njega razviju. Damir Gamulin počinje dizajnirati tako što pokušava razumjeti, ući u tajne filma, likovne umjetnosti, arhitekture, glazbe, suvremenih tehnologija, suvremenih teorija, programiranja, i prevesti to što je tamo pronašao vlastitim jezikom u drugi medij, vjerojatno dijelom i zato što vjeruje da, unatoč svim razlikama i nužnosti uspostavljanja jasnih načelnih distinkcija, sva ta područja djelovanja na spoznajnoj razini negdje duboko traže odgovore na slična pitanja. Za njega svaki zadatak zavređuje maksimum pažnje, bez obzira je li riječ o nekom niskotiražnom izdanju nastalom u kontekstu izvainstitucionalne kulturne scene, ili o novom turističkom smještajnom objektu negdje na Jadranu.

Na hrvatskoj dizajnerskoj sceni ima i drugih dizajnera koji svojim projektima pristupaju izrazito konceptualno i interpretatorski, pri čemu se kao jedan od najboljih primjera možda može navesti studio Bilić_Müller (čija se izložba održana prije točno dvije godine u istom ovom prostoru, znakovito, zvala *Interpretacije*). Međutim, dizajn Dore Bilić i Tine Müller rezultira prije svega poetskim objektima koji portretiraju i na neki način savršeno utjelovljuju autorske jezike onih za koje su dizajnirani. Gamulinov slučaj je bitno drugačiji utoliko što se on konstantno pokušava usredotočiti na sustav unutar kojeg partikularne teme imaju dakako svoje uloge, što je svojevrsno nasljeđe visokomodernističkog pristupa koji je na dnevni red u domaćoj sredini prije skoro dva desetljeća vratila grupa Numen/ForUse. Druga stvar koju Gamulin dijeli sa svojom generacijom (autora koji su stupili na scenu krajem 90-ih ili početkom 2000-ih) je činjenica profesionalnog odrastanja s tzv. nezavisnom kulturnom scenom koja se pokazala kao izrazito propulzivan teren upravo za mlade dizajnere. Maroje Mrduljaš je o toj temi, zajedno s Deom Vidović kao suautoricom i urednicom, napisao cijelu sjajnu knjigu (*Dizajn i nezavisna kultura*, izd. UPI2M Books, 2010.) o tome kako su polet, entuzijazam, angažiranost i sklonost eksperimentu koji su buknuli zahvaljujući nezavisnoj civilnoj i kulturnoj sceni, itekako ponijeli i same dizajnere te stvorili sinergično okruženje u kojima su i oni, na mnoge načine, djelovali integralno s njom, često ravnopravno participirajući u cijelom tom fenomenu. Gamulin je objeručke prigrlio taj kontekst i uspio ga istražiti i više nego mnogi drugi, zahvaljujući očiglednoj znatiželji prema svemu novom i inovativnom te talentu za suradnju i kreativni dijalog s drugim autorima. Zanimljivo je da je sličnu poziciju uspio izboriti i u kontekstu rada s institucijama, a u posljednjem desetljeću i u velikim projektima prostorne tematike u kojima surađuje s arhitektonskim studijima te drugim dizajnerima, a iza kojih stoje ozbiljni, veći ili manji, privatni investitori.

Radovi predstavljeni na ovoj izložbi ilustriraju nekoliko karakterističnih strategija i postupaka koje Damir Gamulin razvija u svom radu. Od ranih 2000-ih, primjerice, upotrebljava softverske algoritme koji u kreativni proces ugrađuju element programiranog slučaja (vizualni identitet manifestacije Critical Upgrade,

2002.), ili nasuprot tome služe racionalnoj organizaciji i vizualizaciji složenih mreža odnosa (*44. Zagrebački salon arhitekture*, 2009.; knjiga *The Berlage Affair* Vedrana Mimice, 2017). Projekti poput vizualnih identiteta *29. salona mladih: Salona revolucije* (2008.) i *Animafesta* (suautorstvo s Tinom Ivezić, 2009.) sadrže participativnu i performativnu komponentu, odnosno oslanjaju se na učešće drugih. Plakat za predstavu *Dan umorstava u priči o Hamletu* po dramskom tekstu Bernard-Marie Koltèsa (režija Ivica Buljan, 2005.) rezultat je istraživanja kreativnog postupka primijenjenog u dramskom tekstu i njegove reinterpretacije sredstvima dizajna, dok s druge strane, dizajn knjige *Modern times* Jacquesa Rancièrea (izd. Multimedijalni institut, 2017.) evocira iskustvo susreta s filmskim ekranom. Suradnje s umjetnicima Davidom Maljkovićem (knjiga umjetnika *Place with Limited Premeditation*, 2005.) i Nicole Hewitt (knjiga *In Time*, 2008.) rezultiraju artefaktima koji čitatelje autorefleksivno upućuju na proces svog nastanka, a plakati festivala dokumentarnog filma *ZagrebDox* (2006.) skreću pažnju na stvarni urbani život koji se odvija u njihovoj pozadini. Projekti prostorne tematike, vizualni identiteti, prostorna grafika i signalizacija hotela i hostela poput splitskog *Goli+·Bosi* (sa Studiom UP, 2010.), zadarskog *Foruma* (isto, 2014.) rovinjskog *Amarina* (isto, 2016.), Gradske *knjižnice Labin* (s Ivanom Žalac, Margitom Grubiša i Igorom Presečanom, 2013.), Memorijalne zbirke *Lipa pamti* (s Antunom Sevšekom, 2016.) i mrtvačnice u Resniku (s Igorom Presečanom, 2013.) pokazuju kako dizajn i arhitektura mogu funkcionirati kao integralna cjelina a da se ne doimaju rigidnim, kako osnovni, krajnje reduciran početni grafički i koloristički vokabular može proizvesti dinamične i iznimno stimulativne ambijente, ili kako označavanje može u isto vrijeme biti pripovijedanje, a signalizacija igra.

Unatoč ambivalentnom naslovu koji smo dali ovoj izložbi, *Dizajnom, izvan dizajna*, ne mislim da je išta što Gamba radi zaista izvan. Naprotiv, upravo ta širina razumijevanja, to traženje odgovora na mjestima izvan grida i izvan ekrana, taj krajnje refleksivan pristup stvarima, najbolje pomaže razumjeti što dizajn danas jest. U tom smislu sve ovo bi, barem načelno, trebalo vrijediti za svakog dizajnerskog profesionalca, no Damir Gamulin to si je postavio kao središnju profesionalnu i životnu ambiciju - neprestano se educirati, iznalaziti nove instrumente, nove metode i procedure u dizajnu koje odgovaraju na zahtjeve konteksta, učiti iz svog neposrednog okruženja i iz drugih disciplina te maksimalno sva svoja saznanja investirati u dizajn. Ponekad to znači prekršiti konvencije i nepisana pravila, ignorirati primjere dobre prakse ne bi li se uspostavili primjeri neke bolje ili drugačije prakse, ponekad čak znači odustati od autorske kontrole i prepustiti je sugovorniku, bio taj sugovornik čovjek ili stroj, ali uvijek znači uroniti kontekst, uperiti svjetlo na okruženje koje daje karakter određenom sadržaju, učiniti vidljivima ili reinterpretirati skrivene strukture koje mu daju oblik ili značenje. Razumijevajući dizajn kao suštinski interdisciplinarnu praksu, Gamulin je kroz svoje projekte pokušava maksimalno otvoriti prožimanju s drugim disciplinama. S druge strane, čini se da neprestano ima i potrebu vraćati se na njena počela i konzultirati njenu elementarnu razinu da se ne bi pogubio u konceptualnim čorsokacima, pa se tako, primjerice, često vraća tipografiji i slovni znak uspostavlja kao glavnu gradbenu česticu koja projektima daje mjeru, dizajneru racionalan oslonac, a korisnicima orijentir.

Marko Golub
(uvodni odlomak teksta o dizajnerskoj praksi Damira Gamulina)

